

Рецензия (образец) – Академична длъжност „Доцент“

1. Информация за конкурса

Конкурсът е за заемане на академичната длъжност „Доцент“ в Американския университет в България и се провежда в съответствие с действащото българско законодателство.

Същият е в област на висше образование **3. Социални, стопански и правни науки**, професионално направление **3.3. Политически науки** и е обявен в **Държавен вестник, бр. 77 от дата 19.09.2025 г.**

Настоящата оценка се базира на разпоредбите на *Закона за развитието на академичния състав в Република България*, Правилника за неговото прилагане, както и на вътрешните наредби, правила и политики на Американския университет в България, включително *Хабилитационната процедура* и допълнителните изисквания към настоящия конкурс, публикувани на интернет-страницата на АУБ.

Кандидат: гл. ас¹. д-р Жан Кромбоа, Американски университет в България

Рецензент: *Associate Professor Educator (аналог на доц. Д-р) Иван Динев Иванов, Университет в Синсинати*

(академична длъжност, научна степен, име, фамилия, образователна / научна институция)

2. Потвърждение за съответствието на кандидата с изискванията за допускане до конкурса

Бележките, отбелязани със сив фон, имат указателен характер и следва да бъдат отстранени от окончателния вариант на рецензията.

Моля, изразете становище относно съответствието на кандидата с изискванията за допускане до конкурса за заемане на академичната длъжност „Доцент“, обявен за академичната 2025–2026 година. Примерният текст по-долу подлежи на редакция и допълнение при необходимост.

Д-р Жан Кромбоа е допуснат до конкурса въз основа на пълно съответствие с изискванията, посочени в Приложения 1, 2 и 3 към настоящия документ. В количествено отношение, научните постижения на кандидата надхвърлят Минималните национални изисквания (МНИ) за академичната длъжност „Доцент“ в професионално направление 3.3. Политически науки (Приложение 3).

¹ Съгласно българското законодателство

3. Качествена оценка на постиженията на кандидата

Бележките, отбелязани със сив фон, имат указателен характер и следва да бъдат отстранени от окончателния вариант на рецензията.

3.1 Моля, посочете **научните интереси и приоритетни области на изследване** на кандидата (въз основа на автобиографията, самооценката на **научноизследователската дейност** и на други документи от хабилитационното досие на кандидата).

Примерен текст (редактирайте при необходимост):

Научните интереси на гл. ас. д-р Жан Кромбоа са насочени към европейската интеграция в исторически и теоретични аспекти, с фокус върху нейното развитие по време на Студената война и в по-ново време; политиката на Европейския съюз спрямо Източното партньорство и процеса на разширяване; както и външната политика на ЕС и на държавите членки, с особен фокус върху външната политика на България след 2014 г.

3.2. Моля, направете качествена аналитична оценка на **оригиналните научни и приложни приноси** на кандидата въз основа на представените публикации и дейности, класифицирани съгласно МНИ. Анализирайте самостоятелно хабилитационния труд (монографията). Анализирайте и оценете и останалите представени трудове, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация или в нереферирани списания с научно рецензиране, в редактирани колективни томовете или глави в колективни монографии. Моля, подчертайте **оригиналните научни и приложни приноси в трудовете на кандидата**.

Оценката следва да изтъкне и **отзвук** на трудовете на кандидата в научната литература, изразен чрез броя **цитирания или рецензии** на трудовете на кандидата в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация или в нереферирани издания с научно рецензиране.

Академичната кариера на д-р Жан Кромбоа е фокусирана върху четири общи научни теми, свързани с историята и теорията на международната политическа икономия и финанси, европейската интеграция, политиката на малките държави, както и отношенията на ЕС със съседите му на изток и на юг. Освен това, той има публикация (глава) за разработването на учебната програма по европейски изследвания в Америкнаския Университет в България (АУБГ). Трудовете му са добре написани, подробни, аргументацията е ясна и точна, като същевременно се основава на емпирични и архивни източници.

Научната дейност на д-р Кромбоа включва значителна дълбочина и широта на анализ. Освен това тя се занимава с поне няколко основни теми на изследване: Първо, разработките му, включително ръкописът на книгата му, е свързана с теорията, историята и практиката на международните финансови институции в глобалната икономическа система след Втората световна война с фокус върху Международния валутен фонд (МВФ). Второ, неговите трудове обръщат съществено

внимание и обясяват внимателно българската външна политика в европейски контекст и по-специално в контекста на Европейския съюз (ЕС). Трето, научната дейност на Жан Кромбоа надхвърля българския контекст и разглежда важни регионални измерения за Югоизточна Европа, като например проблемите и дилемите, пред които са изправени малките държави, политиката на разширяване на ЕС в Западните Балкани и цялостната интеграция в ЕС. Също така трудовете му имат важни последици актуални по теми, свързани с разширяването на ЕС и външната политика на съюза, източното партньорство (ИП) и конфликта в Украйна.

Тези теми имат важни последици за няколко различни групи академична и неакадемична аудитория. Първо, научната му дейност в областта на международната политическа икономия и МВФ изгражда мост между историческите и социалните научни познания за политиката на международните финансови институции при създаването на Бретънуудската система през 40-те и 50-те години на миналия век. Второ, академичите му трудове имат влияние върху текущите дебати сред учените в България, Европа и по-широката академична общност относно политиката на ЕС, ролята на малките държави, бъдещето на разширяването и интеграцията на ЕС, както и отношенията на ЕС с неговите източни и южни съседи. И накрая, неговите трудове имат важни последици за научната общност в България, но и в чужбина, която е заинтересована да разбере по-добре случая на интеграцията на България в ЕС и политиките на страната като член на ЕС. В следващите няколко параграфа ще обсъдя конкретните аргументи и приноси, които Жан Кромбоа е направил по различни теми в политологията, и ще обясня защо той заслужава да бъде хабилитирана с ранг доцент в Американския университет в България, съгласно изискванията и очакванията на българското законодателство.

Тема 1: Теория, история и практика на международните финансови институции с фокус върху МВФ

Първата изследователска тема на Жан Кромбоа е съсредоточена около неговия ръкопис „Камий Гут и следвоенните международни финанси“, публикуван от Pickering & Chatto (2011 г., издание с твърди корици) и Routledge/Taylor and Francis Group (2016 г., издание с меки корици). Тя разглежда темата за международната финансова система след Втората световна война и предлага интердисциплинарен подход към създаването и ранното функциониране на следвоенния международен паричен ред, съсредоточен около една по-малко известна, но важна личност – тази на Камий Гут, първият управляващ директор на МВФ. Въз основа на архивни трудове и първокласни източници, авторът предоставя уникална перспектива за тези години на формиране на международната финансова система. Той показва как опитът на Гут с неуспехите на междувоенното парично сътрудничество е повлиял дълбоко на подхода му към следвоенните международни финанси, особено настояването му за стабилност на валутния курс, многостранна дисциплина и постепенна либерализация.

Книгата представлява изследване-казус в областта на политиката, историята и дипломатията на ранните международни отношения след Втората световна война, предлагащ нова перспектива за разбиране на отношенията между държавите през това време. Тя не само подчертава ролята на отделните участници, но и преосмисля изграждането на следвоенния икономически ред в светлината на техния междувоенен опит. Научната дейност на доц. Кромбоа добре допълва по-

ранни изследвания по темата от политически икономисти като Barry Eichengreen, Patricia Clavin, Harold James и Niall Ferguson (Институт Хувър). Книгата измества нивото на анализ през този ранен период на изграждане на основите на Бретънуудската система от системни към индивидуални характеристики, свързани с ключовите участници, заедно с техните възприятия и решения. Доц. Кромбоа предлага най-изчерпателната до момента научна преоценка на Камий Гут, като подчертава различни аспекти от кариерата му като политически предприемач, институционален медиатор и ключов тълкувател на Бретънуудските принципи. Камий Гут е роден в Брюксел, Белгия, на 14 ноември 1884 г. Той е участвал в различни частни корпорации и в Германската конференция за репарации и валута (1919–1933), преди да се присъедини към белгийското правителство през 30-те години на миналия век и отново към правителството в изгнание в Лондон по време на Втората световна война, помагайки с управлението на приноса на страната към военните усилия. Г-н Гут разширява споразумението с Бенелюкс със съседите на Белгия—Холандия и Люксембург—като по този начин ефективно проправя пътя към митнически съюз. През този период г-н Гут допълнително ръководи паричната реформа в Белгия от 1944 г. (често наричана „операцията Гут“), която стабилизира валутата и ограничи инфлацията след освобождението. Особено забележителни през този период са трите различни случая на приватизация на активи, в които той е участвал. След това г-н Гут продължава кариерата си в МВФ в годините на формиране на институцията (1946–1951), чиито основи са положени с Бретън-Уудската конференция (1944 г.), и в резултат на това става първият управляващ директор на МВФ. В тази си роля той ръководи края на споразуменията за ленд-лиз (lend-lease agreements) и успешно управлява няколко кризи, като кризата с недостиг на долари, проблемите с платежния баланс в Европа и напрежението между МВФ и плана „Маршал“. Неговото ръководство набляга на стабилността на валутните курсове, многостранното сътрудничество и паричната дисциплина, като същевременно признава политическите ограничения, наложени от господството на САЩ и геополитиката на Студената война.

Наред с това, книгата на доц. Кромбоа има няколко важни теоретични приноса. Първо, „Камил Гут и следвоенните международни финанси“ предлага важно преосмисляне на теорията за хегемонната стабилност. Признавайки господството на САЩ през този период на формиране, д-р Кромбоа подчертава, че Съединените щати често не са желали да поемат разходите за адаптиране, произтичащи от Бретън-Уудската конференция, както и, че вътрешната политика на Вашингтон ограничава международните ангажименти на страната. Следователно, доц. Кромбоа индиректно показва, че хегемонната сила на САЩ не се превърща автоматично в успешно лидерство. Второ, в този труд авторът имплицитно показва ролята, която имат малките държави като агенти в международните финанси, пример за което е случаят с Белгия, където влиянието на страната в ранните години на Студената война се обуславя не от нейната военна или икономическа сила, а от нейния опит, надеждност, институционална вкорененост и съответствие с международните норми.

Важно е също да се отбележи, че дисертацията на д-р Кромбоа е изследване върху историческата социология като дисциплина в Белгия. Макар и релевантно за другите му трудове в академичната му кариера, това изследване е напълно **различно** от ръкописа на книгата на д-р Кромбоа, което

показва, че книгата му за Камий Гут и следвоенните международни финанси има уникален принос към познанията в социалните науки, съгласно изискванията на българското законодателство.

В поредица от отделни публикации, свързани с ръкописа на книгата му, д-р Кромбоа показва, че влиянието на Камий Гут е важно поради неуспешното парично сътрудничество по време на междувоенния период, стратегическите приоритети на Белгия като малка и зависима от търговията държава и собствените либерални парични убеждения на Гут, особено по въпроса за стабилността на валутния курс като предпоставка за либерализация на търговията (Crombois, 1999). В разработката си от 2004 г. той пояснява, че трудностите на Международния валутен фонд (МВФ) трябва да се разбират в по-широкия геополитически контекст на ранната Студена война, където се обсъждат някои от основните проблеми на ранния икономически ред след Втората световна война, свързани с недостига на долари, напрежението между паричната стабилност и нуждите от възстановяване, както и конфликтите между универсалисткия мандат на МВФ и националните икономически приоритети на САЩ. Накрая, публикация му (отделна глава) в книгата *“Networks of Global Governance”* (или Мрежи от глобално управление, 2014 г.) показва как МВФ първоначално се е съпротивлявал на регионалните споразумения, докато в същото време европейските държави са прибегвали до регионални механизми, за да преодолеят проблема с недостига на долари и неуспешната координация, а същото време Европейският платежен съюз (ЕПС) в крайна сметка успява да допълни и стабилизира Бретънуудската система.

Тема 2: Българската външна политика в европейския контекст

Втората изследователска тема в академичната дейност на Жан Кромбоа се фокусира върху българската външна политика, както и нейната ориентация и позициониране в контекста на по-широката европейска политика за сигурност и отбрана. Доц. Кромбоа разработва последователен и задълбочен анализ на българската външна политика спрямо Русия, ЕС, НАТО и войната в Украйна, с особен акцент върху вътрешнополитическата динамика, оспорванията, както и структурните ограничения, пред които са изправени малките държави.

В своето изследване върху българската външна политика в началото на украинската криза през 2014 г. Доц. Кромбоа показва, че по-малките членове на ЕС са изправени пред много по-големи предизвикателства във връзка с необходимостта да „постигнат баланс между интеграция и автономия“ (Crombois 2014). Той отбелязва, че решенията на България във външната политика – особено тези, свързани със санкциите на ЕС срещу Русия, сътрудничеството с НАТО и военната помощ за Украйна – все по-често стават обект на парламентарен дебат, конкуренция между партиите и обществени спорове. Д-р Кромбоа обяснява тези текущи процеси с две ключови концепции, свързани с външната политика на България като малка държава членка на ЕС, а именно уязвимостта и географската маргинализация. Също така, той разработва концепцията за „символична автономия“ в контекста на българската външна политика, за да опише как българските елити символично се дистанцират от политиките на ЕС във вътрешен план, като същевременно продължават изцяло да следват тези политики на ниво ЕС, както е показано в случаите на санкции на ЕС срещу Русия и на енергийната политика.

В по-новите си трудове Жан Кромбоа (2023) установява, че българската политика след 2014 г. е белязана от хоризонтално оспорване (между управляващи коалиции и опозиционни партии) и, в по-малка степен, вертикално оспорване (чрез протести и обществена мобилизация). Въпреки това, това оспорване във външната политика рядко се е превръщало в директна промяна на следваната политиката. Вместо това, оспорването води до реторично противопоставяне, процедурни обструкции и символични оспорвания на евроатлантическите ангажименти, особено от социалистически, националистически и проруски партии. В резултат на пропорционалното представителство, хроничната фрагментация и нестабилните коалиционни правителства в България, оспорването води до по-голямо влияние от страна на малки маргинални партии, особено на тези от популистката и радикалната десница на политическия спектър.

В най-новата си публикация върху българската външна политика и войната в Украйна (2025 г.), д-р Кромбоа демонстрира как на ниво елити се е „развил прозападен елит особено в подкрепа на Украйна“. Въпреки това, моделите на гласуване често се „отклоняват от нормите на мнозинството и опозицията“, повлияни от стратегически съображения на политическите партии, които са били част от управляващата коалиция или опозицията. Той отбелязва, че появата на нови прозападни и антикорупционни партии е променила коренно баланса в партийната система след 2021 г. и в резултат на това по-настоятелната подкрепа на България за Украйна след 2022 г. е по-скоро резултат от предходни промени във вътрешнополитическия пейзаж, отколкото спонтанна реакция на войната.

Това изследване е особено важно на няколко различни нива. Първо, то предоставя подробен отчет за текущите процеси на партийната политика в България, особено по отношение на политизацията и оспорването, в контекста на цялостната политика на ЕС. Д-р Кромбоа заключава, че българската външна политика от 2014 г. насам е все по-оспорвана, но не и деевропеизирана. Второ, то предлага важно обяснение на силите, които оформят българската политика на фона на демократичната нестабилност и постоянната вътрешна нестабилност (особено след 2020 г.). Научната дейност на доц. Кромбоа върху външната политика на България в по-широкия европейски контекст е важна от гледна точка на цялостната интеграция с ЕС и общата външна политика и политика на сигурност на Съюза. Трето, д-р Кромбоа въвежда и развива ключови термини и концепции в политическите науки, като например „символична автономия“, както и политизиране и оспорване на външната политика. Тази научна дейност има важни последици за европейските изследвания, литературата за отношенията елит-маси и обществената подкрепа за конкретни политики (напр. политика за подкрепа на Украйна), както и подкрепата на членовете на ЕС за външната политика на Съюза.

Тема 3: Разширяване на ЕС и външна политика, Източно партньорство и конфликт в Украйна

Друга тема в изследванията на Жан Кромбоа е пресечната точка проблематиката на разширяването на ЕС, Източното партньорство (ИП) и външната политика на ЕС в контекста на конфликта в Украйна. Неговият труд от 2018 г. (с Диана Елагина) се фокусира върху комуникационния аспект на отговора на ЕС на кризата в Украйна. Авторите твърдят, че отношенията между ЕС и Русия след 2014 г. не са просто белязани от неуспешен диалог, а от структурни недоразумения и несъвместими светогледи, възпрепятстващи истинската

комуникация. Те въвеждат концепцията за „плурализирана европейска дипломация“, която отразява сложна многостепенна дипломация на ЕС оформена от институционални компромиси, предпочитания на държавите-членки и вградените дипломатически практики.

Другите четири статии, занимаващи се с разширяването на ЕС, са съсредоточени около дебата за естеството и принципите на разширяването на Съюза и партньорството със съседните държави. В по-ранните си трудове (2008, 2015) доц. Кромбоа отхвърля хипотезата, че ангажираността на ЕС с източните му съседи е продиктувана от геополитически мотиви, поради институционална фрагментация, липса на съгласуваност и слаба политическа воля (2008), а всъщност е продиктувана от необходимостта за правното сближаване и гражданските инструменти (2015). В резултат на това ангажираността на организацията в интеграцията и управлението на конфликтите в Източна Европа и региона на Магреб е има ограничено въздействие. Тези открития опровергават твърденията на Москва, че участието на Съюза в Украйна е продиктувано от геополитически мотиви и, че подобно поведение е провокирало Русия, като е намалило сигурността на Москва в следствие на ИП. Той показва, че ЕС изрично избягва геополитиката, като вместо това се фокусира върху взаимозависимостта, и отстоява тезата, че приемането на геополитическа логика би вкарало ЕС и неговите партньори в конфронтационна динамика, която Съюзът не е подготвен да управлява нито институционално, нито политически.

По-скорошните трудове на д-р Жан Кромбоа сякаш идентифицират слабостите на подхода на ЕС, който дълго време се е основавал на деполитизирано, технократско вземане на решения. Въз основа на изследванията на Liesbeth Hooghe и Gary Marks, публикацията му от 2017 г. застъпва тезата, че кризите в ЕС са разкрили крехкостта на технократския подход на ЕС и се аргументира в полза на по-голяма политизация, отразяваща постфункционалистки момент в процеса на европейска интеграция, воден предимно от прагматични съображения. Пълномащабното нахлуване на Русия в Украйна допълнително потвърди, че геополитическият характер е в основата на ИП на ЕС. Следователно, предоставянето на статут на кандидатки на Украйна и Молдова от ЕС през юни 2022 г. промени основната обосновка на ИП. Въпреки факта, че войната в Украйна промени характера на ИП, основните му характеристики ще останат в сила за известно време.

Тази научна дейност има няколко важни последици: Първо, тя подчертава еволюцията на теоретичния дебат за интеграцията в ЕС и дали той е изцяло воден от икономическата обосновка на взаимозависимостта или е воден и от правителствени решения и геополитически интереси. Жан Кромбоа обяснява този процес на еволюция от подхода на взаимозависимост към подхода на геополитика. Второ, тя предоставя важна перспектива за това защо и как ИП, поне в началото, не е било насочено срещу Русия, а по-скоро е било водено от план за засилване на сътрудничеството и икономическия просперитет в съседните на ЕС страни. И накрая, научната дейност на доц. Кромбоа предлага важни политически последици относно релевантността на политическите решения за насърчаване на бъдещото разширяване на ЕС и по-тясна интеграция.

Тема 4: Малки държави, Западните Балкани и интеграцията в ЕС

Четвърта тема в академичната дейност на доц. Кромбоа са изследванията му върху малките държави и тяхното въздействие върху ЕС. Въз основа на случая с политиката на България по

отношение на санкциите, д-р Кромбоа (2020) преразглежда значението на т.нар. „ефект на Лилипутите“, твърдейки, че малките държави-членки на ЕС, особено тези от Централна и Източна Европа, не са непременно обречени да останат нерелевантни. Вместо това, способността им да влияят върху външната политика на ЕС зависи от стратегическо поведение, което включва научаване да бъдат по-проактивни, изграждане на репутация и формиране на съюзи.

Същото обаче не може да се наблюдава за страните-кандидатки, особено тези от Западните Балкани, където процесът на интеграция в ЕС достигна патова ситуация към 2022 г., породена от противоречие между трансформативната логика на ЕС (като демокрация, върховенство на закона, условност), от една страна, и нарастващата геополитическа логика (включваща стабилност, влияние, съдържане на Русия и Китай и др.), от друга (Crombois 2022). По подобен начин, в публикацията от 2017 г., доц. Кромбоа установява, че външните действия на ЕС се движат от два конкуриращи се наратива: първият се занимава с нормативната и трансформативна сила на ЕС, която включва интеграцията в ЕС като средство за разпространяване на правила, условност и ценности, докато вторият се занимава с геополитическата сила на ЕС (напр. интеграция в ЕС, която води до влияние, основано на интереси и стратегическа конкуренция). Той обаче заключава, че и в двата случая интеграцията без надеждна перспектива за членство отслабва условността и излага малките държави на геополитически натиск без институционална защита.

Следователно, тази изследователска тема в трудовете на доц. Кромбоа предлага две важни теоретични основи за политиката на малките държави в ЕС. Първо, малките държави са структурно уязвими, особено ако не са членове на ЕС. След като обаче постигнат статут на членство, те са изправени пред множество възможности да коригират поведението си, за да увеличат влиянието си в институционалната среда на ЕС. Следователно, процесът на интеграция в ЕС действа като трансформираща сила за външната политика на неговите членове, доколкото крайната цел на членството остава надеждна. Без ясна цел обаче малките държави са изправени пред неблагоприятна ситуация, в която не са нито напълно интегрирани, нито стратегически автономни. Тези теоретични открития предполагат ключови последици за конкретните политики относно необходимостта от завършване на процеса на интеграция в ЕС в Западните Балкани и съседните на ЕС страни.

Не на последно място, Жан Кромбоа предлага и важни оценки във връзка с разработването на учебни програми по Европеистика във висши учебни заведения като например Американския университет в България (2009 г.). Използвайки случая на АУБГ като модел за адаптивно европейско образование след разширяването на ЕС, той заключава, че успешните учебни програми по Европеистика трябва да балансират интердисциплинарността, институционалния контекст и политическата промяна.

В заключение, научните трудове на д-р Кромбоа притежават необходимата широта и дълбочина, за да бъде той хабилитиран с научна на степен доцент в Американския университет в България в област 3.3. Политически науки, област на висшето образование 3. Социални и икономически науки и право. За тази цел аз **подкрепям изцяло и препоръчвам най-силно** да му бъде присъдена хабилитационна степен доцент. Като се има предвид, че по-голямата част от трудовете му са написани на английски език (а много по-малка част на френски), те са релевантни за членовете на

по-широката академична общност, което се потвърждава от многобройните цитати от учени от цял свят. Д-р Кромбоа е положил основите на солидна научна работа в областта на международните финансови институции, европейската политика и интеграция, политиката на малките държави. Неговите трудове са добре цитирани от публикации в световноизвестни бази данни, както и в неиндексирани рецензирани монографии и сборници. За тази цел той е натрупал 430 точки и повечето от цитатите са извън България.

Вярвам, че той напълно отговаря на изискванията и очакванията на българското законодателство, за да бъде хабилитиран в ранг доцент в Американския университет в България. Освен това, той има потенциал да продължи академичната си работа и да създава изследвания с отлично качество. Бих го насърчил също така да се ангажира допълнително създаването на оригинални и уникални емпирични разработки, които да съдържат различни бази данни, и да включи повече студенти и докторанти в своите изследователски проекти. Това би била и чудесна възможност за някои от настоящите и бившите негови студенти в АУБ.

3.3. Моля, в случай на равни резултати между кандидатите или ако сметнете за необходимо, добавете комплексна оценка на дейностите на кандидата извън обхвата на минималните национални изисквания (МНИ):

- Преподавателска дейност на кандидата, например (но не само):

а. Аудиторни и извънаудиторни занятия;
б. Нововъведения в методите на преподаване;
в. Осигуряване на занимания в практическа среда извън висшето училище;
г. Работа със студенти и докторанти, включително съвместна работа по научноизследователски проекти;

- Научноизследователска дейност, например (но не само):

д. Членство в авторитетна професионална организация в съответната научна област;
е. Приложени в практиката резултати от научни изследвания; изобретения и други продукти на интелектуалната собственост;

- Други постижения, които бихте искали да коментирате.

Виж рецензията по-горе!

4. Критични бележки и препоръки

Моля, напишете Вашите въпроси, критични бележки или препоръки към кандидата в този раздел.

Критичните бележки и препоръки са включени в рецензията по-горе!

5. Заключение за кандидатурата

Моля, напишете в този раздел:

Научните трудове на д-р Кромбоа притежават необходимата широта и дълбочина, за да бъде хабилитиран с научна степен доцент в Американския университет в България в област 3.3. Политически науки, област на висшето образование 3. Социални и икономически науки и право. За тази цел аз изцяло подкрепям и най-силно препоръчвам да му бъде присъдена хабилитационна степен доцент. Като се има предвид, че по-голямата част от трудовете му са написани на английски език (а много по-малка част на френски), те са релевантни за членовете на по-широката академична общност, което се потвърждава от многобройните цитати от учени от цял свят. Д-р Кромбоа е положил основите на солидна научна работа в областта на международните финансови институции, европейската политика и интеграция, политиката на малките държави. Неговите трудове са добре цитирани от публикации в световноизвестни бази данни, както и в неиндексирани рецензирани монографии и сборници. За тази цел той е натрупал 430 точки и повечето от цитатите са извън България.

Вярвам, че той напълно отговаря и надхвърля на изискванията и очакванията на българското законодателство, за да бъде хабилитиран в ранг доцент в Американския университет в България.

Освен това, той има потенциал да продължи академичната си работа и да създава изследвания с отлично качество.

Подпис:

Дата: 20 януари 2026 г.

Изисквания за академичната длъжност „Доцент“ в Американския университет в България, извън Минималните национални изисквания.

(1)	Кандидатът е придобил образователна и научна степен „доктор“;
(2)	Кандидатът има преподавателски опит от признати и акредитирани институции за висше образование в стил liberal arts;
(3)	Кандидатът има опит в прилагането на ориентиран към студентите подход в преподаването;
(4)	Кандидатът е преминал поне една успешна атестация в призната и акредитирана академична институция, предлагаща образование в стил „liberal arts“, по отношение на преподаване, научно-изследователска дейност и административна работа в полза на институцията, включваща също и положителни студентски оценки за преподаването.
(5)	Кандидатът има най-малко две години опит в преподаване на учебни дисциплини на английски език в англоезична институция за висше образование;
(6)	Кандидатът е заемал академична длъжност „асистент“ или „главен асистент“ в призната и акредитирана академична институция(и) в България или в чужбина за период не по-малък от пет години, ИЛИ
(7)	За кандидат от Американския университет в България – получил е окончателно положително решение за повишение в академична длъжност „Associate Professor ² “ след оценка съгласно вътрешните правила на университета, основани на утвърдените академични традиции в САЩ, както е регламентирано в Faculty Handbook ³
(8)	Кандидатът е представил публикуван монографичен труд или равностойни публикации в специализирани научни издания;
(9)	Кандидатът разполага с оригинални научни трудове и публикации, както и с други академични и приложни разработки, които се оценяват в тяхната цялост.
(10)	Нито една от представените публикации в рамките на настоящия конкурс не повтаря публикации, използвани за придобиване на образователната и научната степен „Доктор“, научната степен „Доктор на науките“ или за предходна академична длъжност съгласно българското законодателство.
(11)	Кандидатът не е бил признат за отговорен за плагиатство в свои трудове по реда на установена със закон процедура.

² Еквивалентно на „Доцент“

³ Наръчник на преподавателите, АУБ

*Допълнителни изисквания на АУБ за конкурса за академичната длъжност
„Доцент“ в професионално направление 3.3. Политически науки,
академична 2025–2026 година*

Допълнителна конкретизация на конкурса: Политика и история на Европейския съюз (ЕС).
Външна политика на ЕС и на държавите членки.

<u>Научноизследователски фокус върху:</u>	
НФ1.	Европейска интеграция: история и теория, с фокус върху ранния етап на интеграцията по време на Студената война.
НФ2.	Актуални тенденции в европейската интеграция.
НФ3.	Политика на Европейския съюз по отношение на Източното партньорство и присъединяването на нови членки.
НФ4.	Външна политика на Европейския съюз и на държавите членки, с акцент върху външната политика на България след 2014 г.
<u>Преподавателски опит в:</u>	
ПО1.	История и теория на европейската интеграция след 1945 г.
ПО2.	Европейска интеграция: процеси на разработване на политики.
ПО3.	Външна политика и дипломация на Европейския съюз.
ПО4.	Външната политика на Европейския съюз спрямо Китай и Русия и външната политика на държавите членки, с фокус върху страните от Централна и Източна Европа.

Минимални национални изисквания за академичната длъжност „Доцент“ в професионално направление 3.3. Политически науки в Република България

Показател	Показател №	Показател	Брой точки	
			Брой точки на показател	Изискван брой точки на група
А	1	Дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен "доктор"	50	Група А: 50
В	3	Хабилитационен труд – монография Виж Определение^ВЗ под таблицата	100	Група В: 100
Г	4	Публикувана монография, която не е представена като основен хабилитационен труд	100	Група Г: 200
Г	5	Публикувана книга на базата на защитен дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ или за присъждане на научна степен „доктор на науките	75	
Г	6	Статии и доклади, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация	30/n	
Г	7	Статии и доклади, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове	10/n	
Г	8	Студии, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация	45/n	
Г	9	Студии, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове	15/n	
Г	10	Публикувана глава от колективна монография	20/n	
Д	11	Цитирания или рецензии в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация или в монографии и колективни томове	15	Група Д: 50
Д	12	Цитирания в монографии и колективни томове с научно рецензиране	10	
Д	13	Цитирания или рецензии в нереферирани списания с научно рецензиране	5	

ОПРЕДЕЛЕНИЕ^ВЗ: ЗРАСРБ, Допълнителни разпоредби, § 1, т. 10.: „Монография“ е публикувано научно издание, което съдържа пълно и всестранно изследване на определен предмет, проблем или личност, написано от един или от няколко автори, придържащи се към един и същ възглед. Монографията е научен труд, който не повтаря или обобщава съществуващото знание, който има научен редактор и/или научни рецензенти, притежава ISBN и е в обем не по-малък от 100 стандартни страници с 1800 знака на страница. Тя съдържа разгърнато съдържание, изчерпателна библиография, като в текста има позовавания на други научни трудове.